

Skomager

bliv ved din læst

Krisen får mange luksusmærker til at bukke under, men det italienske lædervareimperium, Tod's, sælger hvert år lidt flere sko og tasker takket være en enkel formel om at være tro mod sine rødder.

AF CAMILLA ALFTHAN FOTO: ELLIOTT ERWITT M.FL.

MODE

Der er mange ting, man kan tale med Diego Della Valle om. Som en af Italiens mest magtfulde forretningsmænd er han involveret i en lang liste af vidt forskellige projekter. Han har holdings i Banca Nazionale del Lavoro, filmstudierne Cinecittà, Piaggio-scootere, Marcolin-briller og RCS Media Group, som blandt andet ejer avisen Corriera della Sera. Sammen med Ferrari-bossen, Luca Cordero di Montezemolo, har han desuden Charm-koncernen, som har opkøbt designhuse som Poltrona Frau og Cappellini. De to studiekammeraters seneste projekt er nye lyntog, som foreløbig kører halvvejs til Ancona, nær Della Valles fødeby, Sant'Epidio a Mare i Marche-regionen, der er kendt for at producere sko.

Som barnebarn af en skomager er det også Della Valles eget lædervarehus ved navn Tod's, som interesserer ham mest, afslører han.

»De andre ting er bare sideaktiviteter. Jeg kan altid tale om Tod's og om vores rødder. Det er den sværeste branche, som findes, fordi man arbejder med et levende materiale. Men jeg har en passion for læder, for duften og for følelsen af det. Fra min barndom er jeg vokset op med læder,« fortæller den 56-årige italiener, da MS møder ham på hans elegante kontor på Corso de Venezia midt i Milanos centrum, hvor stukken er delvis forgyldt, og mødebordet meget passende betrukket med læder i Tod's karakteristiske karamelfarve med hvide stikninger.

Della Valle er selv klædt i et marineblåt jakkesæt med en lille pin på reverset – den ærefulde Cavaliere di lavoro-orden fik han for nogle år tilbage – og om håndledet adskillige flettede læder-armbånd.

At god stil går op i en højere enhed kan ikke være tydeligere, end da den nye Tod's-kollektion for herrer dagen før præsenteres i Villa Necchi – en luksuriøs milanesisk villa fra 1930'erne af arkitekten Piero Portaluppi, hvor de oprindelige møbler og kunstværker fra Necchi Campiglio-familien danner kulisse til Tod's seneste tasker og sko. I biblioteket er der nogle ruskinds-Tod's i samme røde nuance som nogle af de læderindbundne bøger, og et andet sted er gummi på skoene håndmalet for at give dem patina.

NETOP GUMMI på håndsnyede lædersko hører til Della Valles mest banebrydende idéer. Hans berømteste model, il gommino, har

en gummisål med 133 dupper, der oprindeligt var beregnet til at køre bil med. Dupperne er forlængst blevet Tod's varetegn, som dukker op på alt fra højhælede sko til moderne kunstværker på fabrikken hjemme i Marche.

»Da jeg begyndte, troede folk, at jeg var skør, fordi jeg ville sætte gummi på lædersko. I gamle dage var gummi ensbetydende med billigt fodtøj. Skoene havde dengang stive lædersåle, men jeg ville skabe elegante sko som også var komfortable,« fortæller Della Valle, som voksede op med duften af læder i sin far, Dorinos, workshop, der blandt andet har skabt sko til designere som Az-zedine Alaïa og varemagasinet Neiman Marcus.

Diego Della Valles egen passion for sko er legendarisk. Som barn var han altid på sin fars værksted, hvor han gik rundt og kiggede på de mange forskellige slags læder og fulgte med i, hvordan de ansatte lavede skoene fra bunden. Da han var 15, pjækkede han en dag fra skolen for at tage toget til den største producent af skoforme. Selv om han ikke havde nogen aftaler, bad han fabrikken om at lave en prototype, som han selv havde designet. Da ejeren af stedet kendte den unge Diegos far, gik han med på at lave den.

Under navnene Tod's, Hogan og Fay har Della Valle i dag skabt en milliardforretning med butikker over hele verden.

MEN EVENTYRET var nær aldrig blevet til noget. Da Dorino ikke ønskede, at hans søn skulle følge i hans fodspor, sendte han ham til Bologna for at studere jura.

»Men det var ikke noget for mig. Jeg fik ikke så studeret så meget og brugte mest tiden på andre ting,« fortæller Della Valle, der som som inkarneret levemand lod jurabøgerne samle støv og i stedet fik sig nogle gode venner, blandt dem Montezemolo, som han i dag laver forretninger med.

I 1975 begyndte han at arbejde i faderens virksomhed, og tre år senere grundlagde han J.P. Tod's, som mærket hed i de første mange år. En af de mange gode historier om huset er, at han fandt navnet i en telefonbog i Boston. Men det er ikke helt rigtigt, idéen var blot at finde et navn, som kunne bruges over hele verden, fortæller Della Valle som tre år senere sendte sin første gommino til Ferrari-grundlæggeren, Gianni Agnelli, hvilket betød, at skoen blev kult.

»Det er den anden Tod's-legende, som hele tiden bliver fortalt.

Mesterfotografen Elliot Erwitt står bag billederne af Tod's' kunder i Europa og USA, som vil blive udstillet senere på året.

»VORES KUNDER HØRER ALLE TIL DEN SAMME GRUPPE MENNESKER, SOM VÆRDSÆTTER KVALITET. DE ER IKKE RIGE MENNESKER, MEN KENDER FORSKELLEN PÅ EN GOD TOMATSOVS OG EN DÅRLIG. BEGGE KOSTER DET SAMME, MEN DE VED, HVILKEN MAN SKAL KØBE«

Diego Della Valles store passion er læder – foruden eventyr med Ferrari og fodboldklubben Fiorentina.

Hunden Pirate iført et par gomminoer.

Tv.: Tod's' klassiske D-bag, som ses under armen på kvinder som Gwyneth Paltrow og Hillary Clinton.

Herunder: Det kræver op til 35 stykker læder at sy en Tod's-sko. De mest eksotiske laves i krokodille, struds og slangeskind.

også går, og i kantinen har selv råvarerne på de moderne malerier Tod's' label på. I en gang, der fører ud fra workshoppen med kittelklædte ansatte og hundredvis af skoæsker, har nogen parkeret et enormt og til dels indpakket maleri af Anselm Kieffer, der er kommet retur fra Paris, da det var for stort til at komme gennem døren til skomagnatens lejlighed.

Idéen er at skabe en unik arbejdsplads. Hvis man laver det bedste produkt i verden, skal man også give de ansatte noget af det tilbage, som man kommer i produkterne. Så vil kvaliteten og deres omsorg for det, de laver, øges, lyder Della Valles filosofi.

90 procent af tiden arbejder han med Tod's. Når han ikke er på kontoret i Milano, er han på fabrikken, hvor han kan tilbringe timer med at diskutere med de ansatte som Toni Ripani, der har arbejdet for familien i 45 år. Som en af de ældste medarbejdere er det ham, der har nøglerne til fabrikkens skatkammer af eksotiske skind fra afrikanske og australske krokodiller, boa og pytonslanger, antilope, alligator og strudseskind i alle regnbuens farver.

Men jeg kan altid godt lide at vise mine venner, hvad jeg laver. Og han kunne lide dem.»

Med en omgangskreds af æsteter og industrimagnater behøver Della Valle ikke at gøre sig i product placement. Tod's kunder har gennem årene talt personligheder som Audrey Hepburn, Michael Douglas og Hillary Clinton. Da Hollywood-stjernen Gwyneth Paltrow var muse for Tod's-huset, fik Della Valle hendes kollega, Dennis Hopper, til at instruere en lille film, der blev lanceret under filmfestivalen i Cannes.

Det italienske establishment hører også til Tod's-stammen, og i bogen »Italian Touch« har et titals af dem åbnet deres hjem, hvor et par gommino'er eller en Tod's-taske er en lige så naturlig del af deres univers som jeansene, arvestykkerne og de ægte tæpper. Senest er det mesterfotografen, Elliott Erwitt, som har forevigt kunder i USA og Europa. I 90 procent af tilfældene er skoene deres egne, fortæller Della Valle.

»De hører alle til den samme gruppe mennesker, som værdsætter kvalitet. De er ikke rige mennesker, men kender forskellen på en god tomatsovs og en dårlig. Begge koster det samme, men de ved, hvilken man skal købe.«

Ifølge Della Valle handler det om en drøm og en livsstil, som folk bliver ved med at aspirere til. På trods af den økonomiske krise sælger han hele tiden lidt flere sko og tasker – sidstnævnte lanceredes i 1997, mens den New York-baserede designer, Derek Lam, pt. designer en kollektion med tøj til Tod's.

Mens andre outsourcer, er hemmeligheden bag Tod's' succes at holde fast i sine rødder og at vedligeholde de italienske traditioner for håndværk. Tod's-hovedkvarteret i Casette D'Ete er således Italiens største producent af luksusfodtøj. 2.200 mennesker arbejder i dag for firmaet.

Selve bygningen er omkranset med oliventræer og tegnet af Della Valles anden hustru, Barbara, som er arkitekt. Dorinos far er stadig aktiv, og i indgangen står hans sølvfarvede racercykel, som han cykler rundt på i gangene og længere væk, hans fars, skomager Della Valles, gamle skammel og værktøjskasse, som i dag er en kuriositet og et kunststykke, på linje med kunstinstallationer af Jacob Hashimoto og en skulpturel trappe i stål af Ron Arad.

Fabrikken har sin egen børnehave, hvor Della Valles yngste søn

ET SIDESPRING er det franske luksusmærke, Roger Vivier – også kendt som skoenes Fabergé, der i sin tid stod bag dronning Elizabeths sko, da hun blev kronet. Della Valle købte rettighederne til det næsten glemte navn efter årtusindskiftet, og på få år er Vivier blevet et af de førende navne inden for luksusaccessories, som dukker op på den røde løber på Hollywood-stjerner.

Han har desuden sikret sig rettighederne til Elsa Schiaparelli – Coco Chaneles italienske rival, som døde i 1973. Designere som Olivier Theyskens og Roland Mouret er nævnt som mulige frontfigurer til at løfte arven efter modeskaberer, men endnu er tiden ikke moden til at lancere mærket.

»Vi har to etager til butikken på Place Vendôme i Paris. Men først om to år vil der ske noget,« fortæller Della Valle og fører samtalen tilbage til sine hjemlige passioner.

Selv om han bor i sin barndomsby og har beholdt de samme gamle venner, er han langt fra typen, der lader mosset gro under de håndsyede mokkasiner.

»Jeg kan lide at have et liv rigt med oplevelser,« forsikrer Della Valle, hvis egen livsstil passer perfekt ind i Tod's-drømmen. For nogle år siden købte han sit amerikanske forbillede, John F. Kennedys, ikoniske mahognisejlbåd, Marlin, der lægger til ved hans feriehus ved øen, Capri.

Han har også sit eget fodboldhold, Fiorentina, som han overtog for otte år siden, da det var på randen af fallit. Som æresbestyrelsesformand af klubben, der i dag ledes af hans lillebror, Andrea, tilbringer han de fleste søndage på stadion med sit Fiorentina-tørklæde om halsen for at heppe på spillerne, der blandt andre tæller danskeren, Per Krøldrup. Til sommer, når det går løs igen med VM, kommer Tod's med en specialdesignet fodboldserie.

Som passioneret læder- og sko-aficionado er det rødderne, som er det vigtigste.

»Verden er blevet større, og i dag sælger vi i mange flere lande end nogensinde før. Derfor er vigtigt at vise folk fra de nye lande, hvad Tod's står for. Selve håndværket bag skoene og traditionerne. I Frankrig køber man parfume, i Italien køber man lædervarer,« siger Diego Della Valle.

m-s@berlingske.dk